

Hlas farnosti

ročník
XXXIII.
č. 26
28. 6. 2026

Informačný týždenník Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosti Banská Bystrica – mesto

Sluha sluhov Božích: o pápežskom úrade

Slovo pápež nepochádza z vysokej úradnej alebo právnickej latinčiny – pochádza z detského jazyka. Grécke *páppas*, z ktorého sa vyvinulo latinské *papa*, je zdobnenina slova „otec“. Toto oslovenie, ktoré si malé deti dávali pre svojich otcov, začali raní kresťania používať pre biskupov a napokon od 5. storočia výhradne pre biskupa Ríma. Nie ako titul moci, ale ako titul príbuzenstva.

Toto je dobrý vstup do témy, pretože pápežský úrad je od svojho počiatku poznamenaný paradoxom: je to najväčšia autorita v Cirkvi, a predsa si jej nositeľ od čias Gregora Veľkého v 6. storočí volí ako vlastný titul výraz *servus servorum Dei* – sluha sluhov Božích. Gregor si ho zvolil zámerne, ako protiváhu voči pýche, ktorú môže veľká moc vzbudzovať. A toto zostalo dodnes.

Teologický základ pápežského úradu spočíva v slovách, ktoré Ježiš povedal Šimonovi: „Ty si Peter a na tej skale postavím svoju Cirkev“ (Mt 16,18). Katolícka tradícia chápe tento prísľub ako trvalý – prenášaný postupnosťou biskupov na Petrovom stolci v Ríme. Svätý Cyprián v 3. storočí napísal: „Je jeden Boh, jeden Kristus, jedna Cirkev a jeden stolec (cathedra) založený na Petrovi.“ Táto veta v sebe zhušťuje to, čo Cirkev od počiatkov cítila: jednota viery a jednota spoločenstva majú viditeľný stred. Nie abstraktný, ale konkrétny – osobu biskupa, ktorý sedí na Petrovom stolci.

Vo vatikánskej bazilike sa v apside nachádza pozlátený mohutný trón – Katedra svätého Petra, uložená do bronzového Berniniho monumentu zo 17. storočia pod známym zobrazením holubice Ducha Svätého. Tradícia sa snaží pripísať pôvod stolca k samotnému apoštolovi Petrovi; historici sa o jeho pôvode dodnes sporia. Ale to, čo trón symbolizuje, je nepochybné: toto je miesto, z ktorého sa vyučuje, tu spočíva autorita, tu je srdce jednoty. Apoštolský stolec – *Sedes Apostolica* – nie je metafora. Je to staroveká pamäť Cirkvi na to, kde stojí jej viditeľný základ.

Táto apoštolská postupnosť na Petrovom stolci dostala v 19. storočí špecifické teologické vyjadrenie – Prvým vatikánskym koncilom definovanú pápežskú neomylnosť. Slovo, ktoré mnohých pohoršuje i mätie. V skutočnosti je jeho dosah veľmi presne ohraničený: pápež hovorí neomylné, keď slávnostne definuje nejakú pravdu týkajúcu sa viery alebo mravov pre celú Cirkev – a to sa stalo odvtedy iba dvakrát: pri definícii Nepoškvrneného počatia Panny Márie v roku 1854 a pri definícii jej telesného nanebovzatia v roku 1950.

Druhý vatikánsky koncil v konštitúcii *Lumen gentium* vysvetlil tento úrad v kontexte celého biskupského kolégia. Pápežská úloha nie je len hierarchickým vrcholom, ale predovšetkým účinným a viditeľným putom ich jednoty. Ako solitér, bez biskupského zboru, by stratil podstatu – a naopak, biskupi bez svojej hlavy by neboli kolégiom. Oba aspekty sa navzájom podmieňujú. Táto rovnováha je jedným z najvzácnejších dôrazov koncilového myslenia.

Konkrétna tvár pápežského úradu sa uskutočňuje v osobe biskupa Ríma – a tá sa vždy mení. Každý pápež vstupuje do svojho úradu cez konkláve, uzavreté zhromaždenie kardinálov, pričom každú voľbu sprevádzajú ustálené a hlboko symbolické znaky: čierny dym nad Sixtínskou kaplnkou, keď zhoda ešte nenastala; biely dym, keď bol pápež zvolený; a napokon oznámenie z lodžie Baziliky sv. Petra: *Habemus Papam* – máme pápeža. Od voľby pápeža Leva XIV. začiatkom mája 2025 má Cirkev nového Petrovho nástupcu. Sériu článkov o sviatosti posvätného stavu tak uzatvárame v čase, keď sa po prvom roku jeho pontifikátu naplno rozvíja služba, ktorou Kristus vedie svoju Cirkev prostredníctvom tohto konkrétneho Petrovho nástupcu.

Pápež si pri nástupe volí meno – od 11. storočia je to zvyk, ktorý symbolizuje nový začiatok a zároveň nadviazanie na tradíciu. Nosí bielu reverendu – farbu svetla a nevinnosti. A jeho pastierska berla, na rozdiel od beriel ostatných biskupov, nie je na konci zahnutá, ale je zavŕšená krížom, čo má naznačovať, že pápež je podriadený jedine Kristovi.

Sviatok svätých Petra a Pavla, ku ktorému sme sa priblížili, je vlastne sviatkom jednoty Cirkvi v ich apoštolskej identite a viditeľného zakotvenia v dejinách. Peter – skala, základ, stabilita. Pavol – pohyb, misia, otvorenosť svetu. Spolu vytvárajú obraz toho, čím Cirkev musí byť vždy: zakorenená a zároveň na cestách. Ich mučenícka smrť v tom istom meste, v Ríme, a ich spoločný sviatok hovoria o jednote Cirkvi, ktorá nevzniká zosúladením úradov a pováh, ale rodí sa z vernosti Kristovi s ochotou prejsť aj cez kríž. Peter a Pavol nesvedčia o jednote preto, že by boli rovnakí, ale preto, že obaja patrili tomu istému Pánovi. A v istom zmysle to platí o každom, kto ich poslanie nesie ďalej.

OZNAMY NA TRINÁSTU NEDEĽU V CEZROČNOM OBDOBÍ

29. 6.	Pondelok	SV. PETER A PAVOL, APOŠTOLI, slávnosť – prikázaný sviatok
2. 7.	Štvrtok	Návšteva prebl. Panny Márie, sviatok
3. 7.	Piatok	Sv. Tomáš, apoštol, sviatok
5. 7.	Nedeľa	SV. CYRIL, MNÍCH, A METOD, BISKUP, SLOVANSKÍ VIEROZVESTOVIA, PATRÓNI EURÓPY, slávnosť

Ostatné dni sú férie Cezročného obdobia.

- **Slávnostné poďakovanie *Te Deum* za školský rok 2025/26** bude vo farskom kostole:
 - dnes pri detskej svätej omši o 11.00 hod. – poďakovanie všetkých žiakov farnosti;
 - v pondelok o 8.00 hod. – poďakovanie žiakov a učiteľov cirkevnej ZŠ s MŠ Štefana Moysesu.
- **Dnes sa koná tradičná zbierka na dobročinné diela Svätého Otca** – tzv. *Halier sv. Petra*. Za vaše milodary vopred Pán Boh zaplat'.
- **Zajtrajšia slávnosť sv. Petra a Pavla je prikázaným sviatkom.** Sväte omše budú takto: dnes o 16.30 už bude zo slávnosti; v pondelok bude vo farskom kostole o 8.00 (pre cirkevnú ZŠ); o 10.00; 12.00 a o 16.30 hod. V Nemciach bude svätá omša o 18.00 hod.
- **V tomto týždni je prvý piatok v mesiaci.** Chorých a nevládných budeme spovedať v piatok dopoludnia. Vo farskom kostole budeme spovedať denne od 16.00 a v piatok už od 15.00 hod., kedy vyložíme Oltárnu sviatosť na poklonu a osobné odprosenie, a pomodlíme sa *korunku Božieho milosrdenstva*. Pred svätou omšou zakončíme poklonu prvopiatkovou odprosujúcou pobožnosťou.
- **Vo štvrtok bude na záver večernej svätej omše prvoštvrtková pobožnosť** pred vyloženou Oltárnou sviatosťou, pri ktorej sa budeme modliť za nové duchovné povolania.
- **Na prvú sobotu bude fatimský program na Starých Horách ako zvyčajne.** V našom farskom kostole sa spoločne pomodlíme svätý ruženec o 16.00 hod.
- **Na nasledujúcu nedeľu pripadá slávnosť sv. Cyrila a Metoda**, slovanských vierozvestov. Táto slávnosť má prednosť pred nedeľným slávením. V diecéznom centre úcty Solúnskych bratov, v Kostole sv. Cyrila a Metoda v Selciach, bude slávnostná svätá omša o 10.30 hod.
- **Detský farský zbor bude aj budúci školský rok spievať na sv. omšiach o 11.00 hod.** Pozývame deti, ale aj celé rodinky zapojiť sa. Po prázdninách budú bývať nácviky v zmenenom čase – vo štvrtok o 15.30 na fare a v nedeľu pred detskou sv. omšou vo farskom kostole.
- **Vyslovujeme Pán Boh zaplat' kaplánovi Martinovi Ščúrymu za trojročnú službu** v našej farnosti a želáme mu Božiu pomoc na novom kaplánskom pôsobisku v Banskej Štiavnici. S našou farnosťou sa rozlúči na detskej svätej omši dnes o 11.00 a potom zajtra, na slávnosť svätých Petra a Pavla, pri svätej omši o 16.30 hod. Zároveň na budúcu nedeľu pri svätých omšiach spoločne pri-vítame nového farského vikára (kaplána) Matúša Mikuška, novokňaza z farnosti Chrenovec-Brusno.

Úradné hodiny farskej kancelárie: <u>Pondelok, Streda, Piatok:</u> 9.00 – 11.45 h. <u>Utorok, Štvrtok, Piatok:</u> 17.15 – 18.00 h.	tel.: 048 / 412 45 31 mobil: 0911 880 298 web: www.bb mesto.fara.sk e-mail: fara.bb.mesto@gmail.com	Elektronický zvonček:
© Vydáva Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Banská Bystrica – mesto, Námestie Štefana Moysesu I, 974 01 Banská Bystrica Ako týždenník distribuovaný bezplatne. Uzávierka v piatok o 9.00 hod. Reg. č. OMT-OÚ 3/94. Náklad 320 ks.		